

SELETUSKIRI nr 1.1-62/899

põllumajandusministri määruse "Põllumajandusministri 25. juuli 2003. a määruse nr 75 "Maaparandushoiutöödele esitatavad nõuded" muutmine" eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus "Põllumajandusministri 25. juuli 2003. a määruse nr 75 "Maaparandushoiutöödele esitatavad nõuded" muutmine" eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on koostatud "Maaparandusseaduse" § 45 lõike 5 alusel.

Kehtiva määruse praktikas rakendamisel on tekkinud vajadus seda täiendada.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna peaspetsialistid Olev Krist (625 6243, olev.krist@agri.ee) ja Helju Hubel (625 6241, helju.hubel@agri.ee).

Eelnõu koostamisse olid kaasatud mitmed Põllumajandusameti spetsialistid, Eesti Põllumajandusülikooli emeriitprofessor Koit Alekand (731 3131). 5 peatüki muutmisel on tehtud koostööd lupjamistööde asjatundja Uudo Järvani ja Põllumajandusuuringute Keskuse teaduri Valli Loidega ning mitmete praktikas lupjamistööd tegevate ettevõtjate spetsialistidega.

Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Christel Ilves (625 6261, christel.ilves@agri.ee) ja keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Silk (625 6523, leeni.silk@agri.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb kahekümne üheksast punktist.

Eelnõu punktiga 1 täiendatakse määruse § 2 lõike 1 sõnastust. Suurte üle 10 km² valgalaga eesvoolude korral on otstarbekas näidata hooldustööna käsitletav sette maht settekihi keskmise paksusena, mis eelnõu kohaselt on kuni 0,3 m. Ka sättes seni puudunud maaparandussüsteemi keskkonnakaitserajatiste kohta on välja toodud võimalikud hooldustööd.

Eelnõu punktiga 2 täiendatakse määrust § 3 sõnastust, mille alusel on tegemist uuendustööga kui üle 10 km² valgalaga eesvoolu settekihi paksus on vahemikus 0,3 kuni 0,6 m.

Eelnõu punktidega 3 ja 4 on täpsustatud ja ühtlustatud määruse § 9 ja § 10 maaparandusalast terminoloogiat. Analoogsed terminoloogilised täpsustused on tehtud **eelnõu punktides 8, 10, 20-22 ja 24**.

Eelnõu punktiga 5 täiendatakse määruse § 10 lõikega 1¹, milles esitatakse dreneažisuudme korrastamise nõuded. Korrastatud dreneažisuue peab vastama ehitusprojektile või Põllumajandusministeeriumi 2008. aastal välja antud Projekteerimisbüroo Maa ja Vesi AS poolt koostatud kogumiku "Maaparandusrajatiste tüüpjoonised" (edaspidi *kogumik*) toodud vastavale joonisele. Kuna ehitusprojekt on tavaliselt üldisem kui kogumiku joonised, konkretiseerivad viited kogumikule hoiutööde eesmärki, mis eeldatavasti parandab ka hoiutööde kvaliteeti. Analoogsed viiteid kogumiku vastavale joonisele on toodud **eelnõu punktides 9, 11, 14 ja 16**.

Eelnõu punktiga 6 tunnistatakse kehtetuks määruse § 10 lõiked 4 ja 5, mis käsitlesid dreneažisuudme korrastamise nõuded, kuid mille vajadus kadus seoses eelnõu punktis 6

tehtud viitele kogumiku joonistele. Määruse § 14 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks tingituna eelnõu punktis 12 tehtud muudatusest.

Eelnõu punktiga 7 tuuakse välja erinevad kaevud, mis on hõlmatud koondmõistega "drenaažikaev".

Eelnõu punktiga 12 täiendatakse määruse § 19 lõikega 2, mille kohaselt ei tohi istutada drenaažisüsteemi maa-alale puittaimi. Nõue tuleneb vajadusest kaitsta drenaažitorustikku puujuurte võimaliku sissetungi vastu torustikku.

Eelnõu punktiga 13 täiendatakse määruse paragrahvi 25¹ lõiget 6 lausega, mille kohaselt tuleb tuletõrje- ja kuivendusvee korduvkasutuse tiigi nõlv, kallas ja rajatised hoida risust, prahist ja võsast puhtad selleks, et nimetatud rajatisi saaks nõuetekohaselt kasutada.

Eelnõu punktiga 15 tehtud muudatus § 27 lõike 1 viimases reas tuleneb eelnõu punktiga 2 tehtavast muudatusest.

Eelnõu punktiga 16 täiendatakse määruse § 27 lõike 3 sõnastust, kuna seni puudusid sätted veejuhtme nõlva-, nõlvajalami- ja nõlvakindlustuse (edaspidi *kindlustus*) kohta. Uuendustööde käigus tuleb taastada olemasolev kindlustus ja vajadusel rajada uus kindlustus. Veejuhtme nõuetekohane kindlustus tagab ühest küljest maaparandussüsteemi toimimise ja vähendab ühtlasi ka edaspidiseid hoiukulusid.

Eelnõu punktiga 17 täpsustatakse määruse § 27 lõike 7 sõnastust. Kuigi erosioon on pidev protsess ja eriti suured settekogused liiguvad vooluveekogudes suurvee perioodil, toimub ka maaparanduse hoiutööde ajal sette suurem liikumine allavoolu. Muudatuse alusel tuleb tehnoloogiline settebassein (edaspidi *settebassein*) või muu setet kinnipüüdev rajatis rajada tööpiirkonna alumisse tehniliselt soodsaimasse osasse, näiteks eesvoolu osasse kus toimub eesvoolu põhja langu vähenemine. Selline paindlik lähenemine asukoha valikus suurendab settebasseini efektiivsust. Punktis 1 täpsustatakse, et settebasseini või muu setet kinnipidava rajatise rajamine on kohustuslik, kui uuendatakse üle 10 km² valgalaga eesvool, mille valgala uuendatava osa alumises lõikes on 10 kuni 25 km². Nõue tuleneb praktilistest kaalutlustest, suurema valgalaga eesvoolude korral läheks rajatav settebassein ebamõistlikult suureks, ja selle kaevamine päästaks valla rohkem setteid, kui hiljem suudab kinni püüda.

Eelnõu punktiga 18 täiendatakse määruse § 29 lõikega 4, milles toodud nõuded lähtuvad eesmärgist kaitsta drenaažitorustikku puujuurte võimaliku sissetungi eest.

Eelnõu punktiga 22 täiendatakse § 43² lupjamistöödel kasutatavate meliorantide nimistut. Senini on Eestis lupjamisel kasutatud klinkritolmu, põlevkivituhka, lubjakivi- ja dolokivijahu. Võrreldes ajaga, millal määrus 2003 a. jõustus, on toimunud Eestis kasutatavate kütuste osas muutusi, järjest rohkem on hakatud kütma puitu, turvast ja muid taastuvaid orgaanilisi materjale, mistõttu tekib arvestataval kogusel tuhka. Seda tuhka on võimalik kasutada põllumajandusmaa lupjamisel. Puutuhaga on meil traditsiooniliselt lubjatud aedasid. Tuha meliorantide nimistusse lülitamise argumendiks on ka see, et puutuhk happelisuse neutraliseerijana on kantud väetiste registrisse.

Seega, kuigi Eestis on puutuhaga lupjamise mõju suhteliselt vähe uuritud, on seda otstarbekam laotada põllule, kui vedada prügimäele. Erandiks on lõike 2 alusel siiski keemiliselt töödeldud puidu põletamisel tekkinud tuhk, mille kasutamine meliorandina ei ole lubatud.

Eelnõu punktiga 24 täiendatakse määruse § 43³ lõikega 3, mille kohaselt puu-, õle-, põhu-, heina- ja turbatuhaga lupjamisel on meliorandi annus 2 kuni 5 t/ha. Eelpool nimetatud materjalide põletamisel tekkinud tuha neutraliseerimisvõime võib olla vägagi erinev. Seega on lupjamisel vaja teada konkreetse tuha neutraliseerimisvõimet ja lubjatava põllu mullaomadusi.

Eelnõu punktiga 25 on täpsustatud määruse § 44 meliorandi hoidmise ja veo nõudeid. Paragrahvi muutmisevajadus tekkis põhiliselt seoses puu-, õle-, põhu-, heina- ja turbatuhaga lisamisega meliorantide nimistusse.

Eelnõu punktiga 26 täiendatakse määruse § 45 lõikega 8, mille kohaselt tuleb puutuhka laotada selliselt, et oleks välistatud tuha otsene kokkupuude idanevate seemnete, tärnanud noortaimede või taimede juurtega. Nõue tuleneb asjaolust, et puutuhaga vesilahus on niivõrd leeliseline, et kahjustab eelpool nimetatud seemneid või taimeosi.

Eelnõu punktiga 27 tunnistatakse kehtetuks määruse § 46 lõige 3, sest meliorandi laotamisel ei ole niivõrd oluline lume sügavus, vaid tähtis on laotamise nõuetekohasus.

Eelnõu punktiga 28 on muudetud määruse § 46 sätestatud lumele laotamise regulatsiooni selliselt, et laotustöö tegija peab kasutama tehnikat, mis tagab nõuetekohase laotamise. Praktika on näidanud, et pidades kinni määruse § 45 ja § 46 toodud laotamise nõuetest, on võimalik saavutada lupjamise vajalik tulemus ka talvistes tingimustes. Lumele lupjamisel vabaneb põld ühtlasi kiiremini lumekattest, mis teeb võimalikuks alustada põllutöödega kuni kaks nädalat varem võrreldes lupjamata põldudega. Naaberriikidest praktiseeritakse talvel lupjamist eriti Soomes, kus lume sügavust lupjamisel ei normeerita.

Eelnõu punktiga 29 lisatakse määrusele normtehniline märkus 2008. a välja antud kogumiku "Maaparandusrajatiste tüüpjoonised" veebilehel avaldamise kohta.

3. Eelnõu võrdlev analüüs

Eelnõu sisu vastab "Maaparandusseaduses" sätestatud volitusnormi ulatusele. Eelnõu ei kitsenda ega laienda "Maaparandusseaduse" sätteid.

Terminoloogiliselt on eelnõus järgitud teiste asjakohase valdkonnaga seotud õigusaktide ja maaparanduse praktikas väljakujunenud terminoloogiat. Eelnõus ei ole kasutusele võetud uusi termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõju

Määruse vastuvõtmine aitab korrastada ja ühtlustada maaparanduse hoiutöödele esitatavaid nõudeid.

6. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarvest ega eeldatavaid tulusid riigieelarvesse.

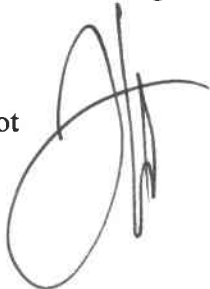
7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministeeriumitele õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu. Ükski ministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 11. juuni 1996. a määruse nr 160 "Vabariigi Valitsuse reglemendi kinnitamine" punkti 25³ kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

Ants Noot
Kantsler

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by several vertical strokes, positioned to the right of the name 'Ants Noot'.